

Huvudman

Mölndals kommun
kontakt@molndal.se

Beslut

Datum 2026-02-02
Dnr SI 2025:5805
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola Åbybergsskolan i Mölndals kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mölndals kommun att senast den **4 maj 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, garanterad undervisningstid och att kränkande behandling anmäls. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Mölndals kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Mölndals kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilka lärare som ansvarar för och bedriver undervisning i respektive klasser och ämnen och ämnesområden (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen[2011:185]).
2. Se till att elever som läser ämnen ges undervisning i ämnet slöjd i den omfattning som framgår av timplanen i skolförordningen, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med samtliga elevers scheman. (11 kap. 7 § skollagen, 10 kap. 2 § skolförordningen och bilaga 2 till skolförordningen).
3. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit och som anmälts till huvudmannen under perioden 3 februari 2026 - 20 april 2026. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

4. Se till att vid minst ett tillfälle under vårterminen 2026 informera all skolpersonal om regleringen kring personalens skyldighet att anmäla till rektorn om personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Inkom med en redogörelse för hur och när informationen har förmedlats (2 kap. 34 a § och 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del som avser arbetet med elevers frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:5805) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys 2025 inlett en tillsyn av Åbybergsskolan i Mölndals kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Åbybergsskolan följer gällande bestämmelser om undervisningen bedrivs under ledning av lärare, garanterad undervisningstid, arbetet med elevers frånvaro och skyldigheten att anmäla och utreda kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 24 november, 25 november, 9 december och 11 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare och garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Skolinspektionen har fått in en förteckning över vilka personer som är anställda som assistenter, aktivitetspedagoger och lärare vid skolenheten. Några lärare är frånvarande en dag per vecka på grund av studier eller att de arbetar deltid. De dagarna planerar lärarna för repetition eller stationssystem där eleverna kan arbeta på olika stationer såsom pusselstation och sinnesrum, men det finns ingen planeringstid eller tid för överlämning mellan lärarna och assistenterna. Rektorn beskriver att tre klasser har haft assistenter/aktivitetspedagoger som ansvariga för undervisningen en dag per vecka under höstterminen. Upplägget är så i en klass där eleverna läser ämnen och i två klasser där eleverna läser ämnesområden. Under vårterminen kommer det att vara samma upplägg i två klasser där eleverna läser ämnesområden. Tanken har varit att andra ordinarie lärare som har tid över i sitt schema ska ta hand om undervisningen i de klasserna, men det har ännu inte gått att ordna. Lärarna säger att eleverna inte har någon undervisning när de är frånvarande en dag i veckan, i de klasser detta gäller. Assistenterna berättar att de inte har några arbetslagsmöten eller gemensam planering med lärarna men att det är undervisning eleverna får. Det är lärarna som planerar undervisningen och assistenterna har 45 minuters planeringstid varannan vecka. Assistenterna berättar även att de löser allt i stunden och att lektionerna hade blivit bättre om de samplanerade med lärarna. Lärarna uppger även att en elev undervisas på en annan plats och de tror att undervisningen är planerad av lärare, men den genomförs aldrig av lärare.

Garanterad undervisningstid

I samband med informationsinhämtningen i ärendet har Skolinspektionen fått ta del av elevernas scheman, men vid besöket på skolan framgick att det var andra scheman som gäller för de olika klasserna. Vid Skolinspektionens lektionsbesök fanns inte lärarna och eleverna på de platser som schemat angav. Enligt lärarna fungerar inte de schemana som de fått av skolledningen för eleverna eftersom eleverna inte klarar så långa block utan rast och eleverna behöver äta lunch vid samma tid varje dag. Därför har lärarna gjort egna scheman som inte rektorn har insyn i. I en del praktiskt estetiska ämnen har klasserna delats så att endast halva klassen exempelvis har slöjd och den andra halvan är i sitt hemklassrum. Enligt lärarna görs det för att det inte blir så effektiv undervisning för eleverna i

en större grupp. Lärarna resonerar kring att det är bättre med kortare mer effektiv tid för eleverna i praktisk estetiska ämnen som exempelvis slöjd. Vid intervjun med rektorn framgår att rektorn har kännedom om att lärarna har gjort om scheman och har begärt in de nya schemana. Däremot har rektorn ännu inte fått lärarnas scheman och vet därför inte heller om eleverna får den undervisningstid de har rätt till. Rektorn uppger att det får påverkan på många olika delar såsom frånvarorapportering och garanterad undervisningstid. När det gäller undervisningstid i ämnet slöjd fick rektorn vetskap om att klasserna delas för en kort tid sedan vid intervjutillfället. Rektorn har meddelat personalen om att det inte är okej att halvera slöjdtiden för en del elever.

Av timplanen för elever som läser ämnen i anpassad grundskola framgår att eleverna ska få totalt 435 timmars undervisning i ämnet slöjd under låg- och mellanstadiet. Utifrån att eleverna endast har ämnet slöjd i halvklass, när det har planerats utifrån att det genomförs i helklass, innebär det att eleverna går miste om hälften av den undervisningstid som de ska ha i ämnet.

Rättslig reglering

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Enligt skollagen avses med undervisning de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

I skollagen anges att lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga. Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och

2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Vidare anges i skollagen att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 13, 15, 18 och 20 §§ skollagen).

I skolförordningen anges att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i

övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I förarbetena till skollagen anges att definitionen av undervisningsbegreppet innebär att lärandeprocessen sker under ledning av lärare eller förskollärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare eller förskollärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s.633).

Garanterad undervisningstid

Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (11 kap. 7 § skollagen).

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden i ämnen och ämnesområden (timplaner) finns i bilaga 2. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden (10 kap. 2 § skolförordningen).

I skolförordningen anges att elever som läser ämnesområden inom anpassad grundskola ska få minst 1 875 timmar undervisning i lågstadiet och 2 340 timmar i mellanstadiet. För elever som läser ämnen ska eleverna få minst 1 860 timmar undervisning i lågstadiet och 2 141 timmar i mellanstadiet. Det anges även att elever som läser ämnen ska få minst 175 timmars undervisning i ämnet slöjd under lågstadiet respektive 260 timmars undervisning i ämnet under mellanstadiet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Åbybergsskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende att all undervisning ska bedrivas under ledning av dem som är, och är anställda som, lärare. Bedömningen görs eftersom det i Skolinspektionens utredning framkommit att när lärare är frånvarande en dag per vecka bedrivs undervisningen av personal som är, och är anställd som, aktivitetspedagog eller elevassistent. Det framkommer inte heller att det sker någon gemensam planering av lektionerna eller överlämning, mellan lärare och de assistenter som bedriver undervisningen. Att annan personal än den som är anställd som lärare bedriver undervisningen är en brist i förhållande till författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer vidare att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid i ämnet slöjd på låg- och mellanstadiet. Av utredningen i ärendet framgår att eleverna endast får halva den undervisningstid som de

ska ha i ämnet slöjd. I Skolinspektionens utredning har det framkommit att rektorn inte har haft kännedom om hur de scheman som eleverna följer ser ut. Rektorn har inte heller vetat om att klasserna delas i slöjdundervisningen, och att eleverna då inte får all den undervisningstid de har rätt till i ämnet slöjd. På grund av detta kan rektorn inte heller garantera att eleverna får den undervisningstid de har rätt till. Det framkommer inte heller att eleverna kompenseras eller har någon annan undervisning med lärare vid några senare tillfällen för att på så sätt få den undervisningstid de har rätt till.

Agera och anmäla vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn beskriver att de vuxna på skolan alltid agerar vid kränkande behandling. Elever uppger vidare att de känner sig trygga med att vända sig till de vuxna om det sker en kränkning och berättar att de vuxna alltid säger till den som kränkt och pratar med eleverna. Även lärarna uppger att de, förutom att de agerar vid kränkande behandling, också pratar med de aktuella eleverna. Rektorn uppger att all personal agerar om det sker kränkningar.

Lärare, aktiveringspedagoger och assistenter, personal i elevhälsan och rektorn uppger att det finns oklarheter i rutinerna angående anmälan om kränkande behandling. Personalen som arbetar nära eleverna agerar alltid i de situationer som uppstår vid kränkande behandling men att kränkningarna inte alltid anmäls i skolans system för kränkningsanmälningar. Personalen uppger även att det finns två olika system att anmäla i. Ett system där fysiska tillbud ska rapporteras och ett system för anmälan av kränkande behandling. Dessa två system blandas ihop av personalen och det är sällan kränkningar anmäls i rätt system. Alla i personalen är inte bekanta med rutinerna enligt lärarna.

Lärarna och elevhälsans personal uppger att de inte har diskuterat tillsammans om vad en kränkning är och att det inte finns en samsyn på skolan om vad kränkande behandling är. Enligt elevhälsans personal tar personalen mycket hänsyn till elevernas funktionsnedsättning vid verbala kränkningar och beteendet förklaras genom det. Det uppfattas inte av personalen som kränkningar.

Rektorn uppger i intervju att det inte finns en samsyn på gruppnivå gällande vad kränkande behandling är och att de arbetar med att få till gemensamma förhållningssätt och rutiner. Det är två olika skolor som slagits ihop till en skola och det finns olika rutiner och förhållningssätt hos personalen från de två olika skolorna. Rektorn säger att de behöver arbeta med personalens förhållningssätt och vad en kränkning är.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att bland annat att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

Enligt skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a §).

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 §).

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (6 kap. 6 §).

Enligt skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 §).

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på skolenheten gällande det åtgärdande arbetet mot kränkande behandling.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att alla händelser som skulle kunna utgöra kränkande behandling inte anmäls till rektor. Detta på grund av att det inte är tydligt för alla vuxna vad som utgör en kränkande behandling, vem som ska göra anmälan, när och hur den ska göras och i vilket system. Det faktum att all kränkande behandling inte anmäls, oavsett orsak, är en brist. Detta medför att det förekommer kränkningar på skolan som eftersom de inte anmälts till rektorn inte heller anmäls vidare till huvudmannen. Huvudmannen kan därigenom inte uppfylla sitt ansvar att utreda händelser och vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Vad gäller skyldigheten att agera vid kränkande behandling, starta utredningar och vidta åtgärder för de anmälningar som gjorts samt

tillse att en anmälan om kränkande behandling görs till huvudmannen, framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Mölnads kommuns verksamhet vid Åbybergsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare, garanterad undervisningstid och anmälan om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Mölnads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Arbetet med elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer och i de dokument som Skolinspektionen har tagit del av, framgår att det på skolan finns rutiner för att rapportera frånvaro och att dessa rutiner följs. Lärarna och elevhälsans personal uppger i intervjuer att de genomför frånvaroutredningar. Kuratorn har ansvar för att följa närvarostatistiken och kontakter lärarna och startar frånvaroutredningar när frånvaron för någon elev överstiger 15 procent. Elevhälsans personal uppger också att vårdnadshavare meddelas direkt vid frånvaro, att utredningar om frånvaron följs upp och anmäls till huvudmannen.

Rättslig reglering

En elev i anpassad grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i anpassade grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en

utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alice Odéen

Beslutsfattare
Signerat av: Alice Odéen

X Lena Knutsson

Föredragande
Signerat av: Lena Knutsson

I ärendets slutliga handläggning har även Karolina Hallenberg och Karolina Fhager Adler medverkat.